Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР · № 121 ◆ Вівторок, 25 червня 1991 року ◆ · Ціна 5 коп.

ГАРНА ШТУКА — ЛІСАПЕТ

Природа влаштувала так, що охота навідуватись до дівчат приходить до нас набагато раніше, ніж право сідати на мотоцикл.

І тут нас рятує тільки велосипед.

Бо пішки — несолідно, крім того, можуть запідозрити, що якраз до дівчат і чимчикуєш.

А на велосипеді — їдеш собі, бачиш — дівчата. Трісь! Став. Ремонтуєш.

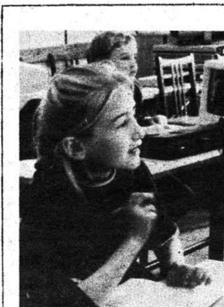
На них не дивишся навіть. А за рік-два, дивись, і нація омолодилася, і держава зміцніла.

Зверніть увагу: всі незалежні нації кріпко сидять у велосипедному сідлі — Китай, Литва. Та й Ленін недарма свого часу їздив по славному місту Парижу тільки на велосипеді.

А що ми маємо нині? Їду оце недавно в автобусі, а в проході сидить дядько, просто в сідлі новенького велосипеда. Куди? У Пирятин. Звідки? З Білої Церкви. Що ж воно за маршрут такий? А у нього, виявляється, у Білій Церкві теща працює у тому магазині, де мусять продаватися велосипеди. Але — не продаються. Добре йому, що у нього там — теща, і завдяки тій тещі ми ще якось спробуємо котитися далі.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Миколи СМІЛИКА.

Постановою Верховної Ради УРСР вводиться в дію Закон Української РСР «Про освіту». Читайте в наступному номері на 11—14 стор.

УЧОРА відбулося засідання Президії Верховної Ради УРСР. Згідно з порядком денним розглядався перелік питань, що будуть внесені на четверту сесію Верховної Ради УРСР. Детально обговорювалося питання щодо проекту Договору про Союз Суверенних Держав. Йшлося також про відзначення Дня незалежності України 16 липня нинішнього року, схвалено ряд заходів щодо символіки суверенної української держави.

Розглянуто також ряд інших питань державного життя.

ДО УВАГИ передплатників «Голосу України»: Президія Верховної Ради УРСР вважає недоцільним підвищувати передплатну вартість газети Верховної Ради «Голос України» на наступний рік. Вона становитиме 19 карбованців 80 копійок, як і нині.

ЗУСТРІЧ Президента СРСР Михайла Горбачова з канцлером Об'єднаної Німеччини Гельмутом Колем відбудеться 5 липня цього року в Києві. Це підтвердив кореспондентові ТАРС офіційний представник уряду ФРН Дітер Фогель. Відповідної домовленості досягнуто між Михайлом Горбачовим і Гельмутом Колем в ході телефонної розмови.

У РАМКАХ міжнародного форуму, який проходить у Швейцарії, відбулося спеціальне засідання, присвячене проблемам розвитку Чорноморського регіону, в якому взяли участь прем'єр-міністри Румунії і Болгарії, делегації СРСР, України і Туреччини. Як спостерігачі в засіданні брали участь представники Греції, Ірану і Югославії.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада Української РСР

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

◆

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

◆

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу на 16 сторінках.

СЦЕНАРІЙ ПЕРЕДБАЧАВ СУМНИЙ НАСТРІЙ

І було сумно, бо сам 50-річний ювілей початку найруйнівнішої війни не може бути веселим. Біля обеліска Слави ветерани зустрічали старих друзів, приносили квіти, згадували загиблих. О 12 годині почався мітинг біля музею Великої Вітчизняної війни, де виступив Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук. Він був щирим, бо з гіркотою говорив про те, що діти не можуть забезпечити ветеранам людських умов життя, звернувся до всіх партій забути чвари в цей день, не позбавляти ветеранів хоч того нещасного пайка, який є соромом для них...

Виступили на мітингу перший секретар Київського міськкому КПУ А. Корнієнко, народний депутат СРСР Б. Олійник, митрополит Київський та всієї України УПЦ Філарет.

І було якесь театралізоване дійство: чоловік у формі часів Великої Вітчизняної урочисто читав кимось придуманий сценарій, пройшли площею курсанти у плащ-палатках і касках, військовий розпорядник, не звертаючи уваги на присутніх, командував військовим оркестром. Вальсували у фраках запрошені танцюристи, почався молебень. Народ, не дочекавшись кінця заходу, почав розходитись. Стомлений генерал пішов геть. Розгублено, наче не знаючи, чому він тут, ходив статний чоловік з Зіркою Героя. Рішуче попрямував до зупинки тролейбуса народний депутат Олександр Ємець.

— Олександре Івановичу, чому йдете, не дочекавшись кінця мітингу?

— Мабуть, так Богом закладено або логікою історії, що в кожного народу повинні бути дні, які об'єднують усіх незалежно від політичних поглядів, позицій, думок про розвиток суспільства... Якщо таких днів немає, то це не народ. Це два народи, які між собою постійно воюють. Поділ відбувається на тих, хто при владі, і тих, хто в опозиції... Сьогодні саме такий День пам'яті.

Я жив у маленькому селі, де пройшло дитинство, і не було в ньому хати, в яку війна не принесла горя: те місце переходило сім разів з рук у руки і густо було полите кров'ю. Не було такого 9 травня, 22 червня, коли б я і мої діти не несли квіти до Вічного вогню. Прийшов і сьогодні. Шкода, що цей день знову використовується для деяких ідеологічних потуг, а не для того, щоб поставити поряд усіх: опозицію і не опозицію, щоб усі разом схилили голови перед ветеранами...

Є у нас єдиний фронтовик, член Президії Верховної Ради Ігор Рафаїлович Юхновський. Не помітив я, щоб до нього в цей день була виявлена належна увага, не помітив я його серед промовців на цьому мітингу. Просив слова і сам, але з'ясував, що сценарій затверджено міськкомом партії, і немає в ньому місця моїм однодумцям. Комусь буде знову вигідно показати: ось вони знову виявили неповагу до свята.

Я давно не звертаю уваги на пресу. Та один випадок зачепив за живе. У Павлограді 9 травня ми провели мітинг, привітали ветеранів, а потім я прочитав в обласній газеті, що промовці на цьому мітингу брали під сумнів необхідність цього свята. Знаєте, якби я почув, що там є такі виступаючі, я навіть поряд з таким мітингом не став би. Не вміємо ми ще робити такі дні єднання нації. Навчимося колись, та шкода, що для цього треба почубитись. Не хотілося б...

Охоронець мітингу казав напарнику:

— Що ж це жодного жовто-блакитного сьогодні немає? — Перелякалися...

Та годі про це. Сиділи в різних кутках ветерани, які зустріли однополчан, гомоніли щось поміж собою, і мало звертали уваги на те, як організатори шоу намагалися зробити їм сумно. Організований сум їм був не потрібен...

Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

ВИПУСК СЛУХАЧІВ АКАДЕМІЇ

КИЇВ, 24. (УКРІНФОРМ). Для майора Миколи Єсиповича випуск слухачів Військової академії протиповітряної оборони Сухопутних військ імені Маршала Радянського Союзу О. Василевського, який відбувся сьогодні, буде пам'ятним подвійно. Його успіхи в оволодінні військовими знаннями відзначені золотою медаллю і Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. Заслужені нагороди М. Єсиповичу та іншим офіцерам-медалістам вручив Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук. Він поздоровив випускників із знаменним днем, побажав успіхів у ратній праці.

В урочистих зборах з нагоди чергового випуску слухачів академії взяли участь командуючий військами ППО Сухопутних військ генерал-полковник Ю. Чесноков, командуючий військами Київського військового округу генерал-полковник В. Чечеватов, перший секретар Київського міськкому Компартії України А. Корнієнко, народні депутати України, воєначальники, ветерани Збройних Сил СРСР.

Парламентська хроніка

...ОСЬ ТАКІ МИ Є

ВЕЧІРНЄ ЗАСІДАННЯ 21 ЧЕРВНЯ.

Якби не було чорнобильської трагедії, чи відчували б ми себе хоч трошки щасливішими? Напевне, ні. Й передусім тому, що звикли жити за принципом «Маємо — не цінуємо, втратимо — плачемо». Тобто спохвачуємося лише тоді, коли змінити щось уже дуже важко або й неможливо. І ще один психологічний аспект — це властивість швидко звикати й уже не звертати уваги як на погане, так і на хороше, байдужіти до людського горя. На щастя, ще залишаються люди, які живуть постійною тривогою за наших співвітчизників, за всіх тих, кого зачепила своїм траурним крилом чорнобильська трагедія.

Неприховане занепокоєння малоефективною дією законів у справі розв'язання чорнобильської проблеми висловили в запитаннях до промовця — міністра в справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС Георгія Готовчиця — депутати Валентина Єщенко, Олександр Костюк, Олесь Шевченко, Юрій Збітнєв, Галина Васильєва, Володимир Шовкошитний, Аркадій Єршов, Іван Дорошенко, Станіслава Янушевич. Різко, але цілком справедливо критикували уряд республіки народні депутати, які взяли участь в обговоренні: Юрій Костенко, Микола Шершун, Іван Куцай, Василь Рудик, Валерій Череп, Володимир Яценко, Іван Валенко та інші. І все ж таки заради справедливості слід сказати, що не лише Кабінет міністрів допускає прорахунки в роботі стосовно чорнобильської проблеми, яскраво засвідчили своє ставлення до неї й окремі парламентарії. І це переконливо продемонстрував виступ Володимира Яворівського, слова якого, сподіваюсь, змусили задуматись багатьох над тим, наскільки ми збайдужіли до людського горя:

—... Сьогодні чорнобильці побачать ось цей напівпорожній зал і депутата Панченка ось там, уже біля дверей, і мого колегу Крючкова, який за час обговорення питання тричі перечитав свою улюблену газету «Правда». Це й відсутність Станіслава Гуренка (пізніше головуючий пояснив, що Станіслав Іванович перебуває за кордоном. — **В. Т.**), це напівпорожня ніша наших міністрів, це наша чорнобильська комісія, в яку одразу записалося понад 20 депутатів та, побачивши, наскільки це чорна й невдячна робота, більшістю перейшли в комісію по обороні. Ніби не Чорнобиль нам загрожує, а Молдавія збирається на нас завтра нападати. Отакі ми є сьогодні...

Проблеми будівництва житла, відселення з небезпечної для здоров'я зони жителів, забезпечення екологічно чистими продуктами харчування, оздоровлення дітей, пільги для ліквідаторів — ось той широкий спектр проблем, який хвилював народних обранців. Але дисонансом, на жаль...

(Закінчення на 3-й стор.).

КОНЦЕПЦІЯ СОЮЗНОГО ДОГОВОРУ

Вноситься народним депутатом Української РСР І. ЮХНОВСЬКИМ

«Шановна редакціє! Мабуть, паралельно з підготовчим комітетом у Москві над проектом Союзного договору працює й наш український парламент, навіть створено відповідну групу, до якої, знаю, увійшли М. Шульга, О. Коцюба та І. Юхновський. Цікаво було б дізнатися саме про позицію щодо Союзного договору лідера парламентської опозиції.

М. КОЗАЧУК, пенсіонер».

Запоріжжя.

Виконуємо прохання нашого читача.

Союзний договір. Яким йому бути!

Виходячи з історичного досвіду Російської імперії, досвіду будівництва в СРСР та з досвіду утворення нових держав у всьому світі, слід констатувати таке:

а) усі незалежні держави світу, що виникали в результаті розпаду імперій, були результатом самовизначення певних націй. Державне самовизначення націй є організацією, що найефективніше підтримує рівновагу між індустріальною діяльністю нації і оточуючим її географічним середовищем;

б) Російська імперія і Радянський Союз, який змінив її, є завеликою і занадто різноманітною державою, щоб можна було успішно керувати нею з єдиного центру. Центральному керівництву не вистачить ні енергії, ні інформації для здійснення своїх функцій;

в) стосовно Радянського Союзу занепад держави випливав: — в економічному аспекті:

з результатів поголовної націоналізації майна, централізації управління, замкненості інформації системи;

— у соціальній сфері:

з наслідків порушень прав людини, насильницької русифікації всіх органів управління, освіти, культури й оборони.

Можливий шлях виходу СРСР із кризи:

а) децентралізація економіки і суспільного укладу. Природний, а отже, невідворотний шлях її полягає в утворенні незалежних держав як результату самовизначення націй.

Стосовно України. Україна стає незалежною державою як результат самовизначення української нації. Українська мова і культура є державними. Усі нації, що проживають на території України, становлять її народ. Народ України є єдиним носієм влади в Україні. Гарантується виконання Декларації прав людини;

б) перетворення СРСР у сукупність незалежних держав є єдино можливим шляхом для виходу всієї країни з кризи. Енергія, необхідна для виходу з кризи окремих республік, у мільярди мільярдів разів менша від енергії, необхідної для виходу з кризи СРСР, керованого з одного московського центру. Мова йде лише про енергію, необхідну для підйому економіки. А який же величезний запас соціальної енергії гине марно під тиском тоталітарного режиму і які плоди творчої діяльності він може дати в рамках співдружності демократичних держав.

Концепція Союзного договору має випливати з наведених вище аргументів на користь створення сукупності незалежних держав, з одного боку, і з існуючих спільних для всіх держав економічних цілей і цілей стратегічної оборони, — з другого. Союзний договір підписують усі 15 республік Союзу. Саме всі 15 на основі консенсусу. Підписання договору частиною республік з участю Росії призведе до заміни братніх відносин між республіками завойовницькою політикою і шантажем.

Концепція Союзного договору

Союзний договір складається з двох частин:

1. Договір між державами Україною, Російською Федерацією, Білорусією, Грузією, Вірменією, Литвою, Латвією, Естонією, Азербайджаном, Киргизстаном, Узбекистаном, Таджикистаном, Туркменистаном, Казахстаном, Республікою Молдова.

2. Договір перехідного періоду між урядами України, Російської Федерації, Білорусії, Грузії, Вірменії, Литви, Латвії, Естонії, Азербайджану, Киргизстану, Узбекистану, Таджикистану, Туркменистану, Казахстану, Республіки Молдова та урядом СРСР про взаємну політику в перехідному періоді.

Договір між державами

Договір між 15 державами, які утворилися в результаті самовизначення націй, що становлять корінне населення теперішніх республік Радянського Союзу, є головним. Його чинність розрахована на період до 10 років, і умови договору переглядаються через кожні два роки. Договір складається з трьох основних розділів:

Розділ 1. Проголошення утворення незалежних держав: України, Росії, Білорусії, Грузії, Вірменії, Литви, Латвії, Естонії, Азербайджану, Киргизстану, Узбекистану, Таджикистану, Туркменистану, Казахстану, Молдови та взаємне визнання ними незалежності одна одної. Визначаються об'єктивні причини, що привели до такого утворення, та перспективи незалежності держав.

Розділ 2. Про взаємні відносини.

Держави Україна, Росія, Білорусія, Грузія, Вірменія, Литва, Латвія, Естонія, Азербайджан, Киргизстан, Узбекистан, Таджикистан, Туркменистан, Казахстан, Молдова домовляються поважати суверенітет одна одної і будувати свої відносини за 10 принципами міжнародного права:

— суверенна рівність і взаємовигідність;

— відмова від застосування сили або від загрози застосування сили чи будь-яких інших засобів тиску;

— територіальна цілісність;

— непорушність існуючих кордонів;

— мирне врегулювання спорів і конфліктних ситуацій;

— невтручання у внутрішні справи;

— співробітництво і взаємоповага;

— сумлінне виконання договірних зобов'язань;

— здійснення спільної діяльності за взаємною згодою і в прийнятому для кожної держави обсязі;

— незавдання шкоди одне одному і Союзу в цілому.

Розділ 3. Спільні цілі. Держави Україна, Росія, Білорусія, Грузія, Вірменія, Литва, Латвія, Естонія, Азербайджан, Киргизстан, Узбекистан, Таджикистан, Туркменистан, Казахстан і Молдова, виходячи з досвіду свого економічного, політичного і культурного розвитку, що виражається у тісному взаємозв'язку між джерелами сировини і виробництвом, між виробничими відносинами, з рівня стандартів, культурних і наукових зв'язків, з метою зміцнення миру між народами світу, підтримання військової рівноваги при постійному прямуванні до зменшення озброєнь і військового протистояння; з метою спільного проведення космічних досліджень домовляються:

а) створити спільне командування стратегічної обороною. Доручити йому опрацювання оборонної стратегії союзних держав. Виділити необхідні кошти;

б) створити комітет космічних досліджень і виділити відповідні кошти;

в) створити систему господарських організацій (з дорадчою функцією), що сприятимуть розвиткові спільного ринку держав. На ці цілі виділити відповідні кошти;

г) створити раду керівників 15 держав для координації діяльності та секретаріат ради. Виділити відповідні кошти.

Договір перехідного періоду

З метою якнайшвидшого виходу кожної із держав з економічної і соціальної кризи держави Україна, Росія, Білорусія, Грузія, Вірменія, Литва, Латвія, Естонія, Азербайджан, Киргизстан, Узбекистан, Таджикистан, Туркменистан, Казахстан, Молдова домовляються про спільні дії своїх урядів і уряду СРСР у Москві на перехідний період:

1. Уряд СРСР і уряди 15 держав домовляються про перехід союзної власності у власність держав. Вони розробляють пакети конкретних заходів. Уряди держав узгоджують між собою політику роздержавлення власності, що найбільш притаманна кожній з них.

2. Уряд СРСР і уряди 15 держав домовляються про децентралізацію Радянської Армії. Основою державності кожної з колишніх союзних республік є власна національна армія кожної з держав. Поряд із цим створюється професійна армія стратегічної оборони співдружності 15 держав, що комплектується з її національних армій.

3. Уряд СРСР і уряди 15 держав домовляються про створення в кожній з держав своєї незалежної фінансово-бюджетної системи як основи економічної самостійності, як єдиного джерела виходу кожної з них з економічного хаосу. З цією метою держави разом з урядом СРСР вирішують, зокрема, питання про випуск власних грошей.

4. Інші питання, пов'язані з можливим безболісним переходом колишніх 15 союзних республік до незалежності.

Договір перехідного періоду укладається терміном на три-п'ять років з конкретними термінами для окремих заходів. В міру виконання пунктів договору перехідного періоду відбувається розформування відповідних союзних адміністративних структур. Договір перехідного періоду підписується одночасно з підписанням необхідних актів, що визначають деталі всіх його пунктів.

Після закінчення строку дії договору перехідного періоду Союзний уряд розформовується, Союз як держава перестає офіційно існувати.

Набирає чинності основний договір, починають діяти адміністративні органи функціонування.

...ОСЬ ТАКІ МИ Є

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

думку, прозвучав виступ першого віце-прем'єра Костянтина Масика. Зрозуміло, що нікому не до вподоби, коли роботу Кабінету, а отже, і його особисту, пропонують визнати незадовільною. Але ж і замість конструктивних пропозицій та планів зводити свій виступ до оправдань та відповідей попереднім промовцям-депутатам — теж не кращий варіант. Тим більше, що справедливість критики визнала більшість народних обранців, проголосувавши за те, щоб прийняти постанову за основу й віддати її на доопрацювання.

Словом, парламент дав відчути Кабінетові міністрів, що не збирається прощати йому жодної похибки, коли йдеться про долю людей. Варто лише, щоб і на місцях всі ті, від кого значною мірою залежить вирішення наболілих питань, шукали не виправдань для себе, а шляхів поліпшення життя людей.

Василь ТУГЛУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

«БЛИЗНЮКИ - БРАТТЯ» ПРОТИ ДОГОВОРУ

Факт

23 червня цього року у Києві біля Республіканського стадіону і на площі Жовтневої революції за ініціативою Народного Руху України та Української республіканської партії відбулися два майже однакових мітинги-близнюки під єдиним гаслом «Ні — Союзному договору!».

Спершу були дві години під заливним дощем біля стадіону. Водні потоки не змогли ні пригасити емоційність промовців, ні змусити розійтися кілька тисяч киян, які під парасольками вислухали точку зору представників фактично всіх опозиційних сил республіки. Народні депутати І. Драч, Л. Лук'яненко, В. Яворівський, Л. Табурянський, І. Заєць, О. Ємець, В. Щербина, І. Валеня, лідери Української селянсько-демократичної партії — С. Плачинда, Партії «зелених» України — В. Іванов, новоствореного Всеукраїнського об'єднання солідарності трудящих (ВОСТ) — О. Іващенко та інші однозначно характеризували новоогарьовський проект як ярмо на шию України. Певно, з особистою, але аналогічною точкою зору виступив і депутат-комуніст М. Шкарбан.

Потім мітингуючі вийшли на Червоноармійську вулицю, перепинили рух транспорту й очолювані депутатами та делегатами Всесвітнього конгресу українських політв'язнів, який тільки-но скінчив роботу, рушили в центр міста. Міліція не втручалася і тільки супроводжувала демонстрацію.

На площі Жовтневої революції кияни та гості столиці вислухали промови з попереднього, так би мовити, асортименту. Додалися лише нові оратори: Д. Павличко, Ю. Збітнєв, В. Івасюк, С. Хмара та інші. Хвилиною мовчання і панахидою вшанували пам'ять загиблих під час другої світової війни, жертв сталінських концтаборів.

Отже, опозиція своє ставлення до Союзного договору висловила. Слово — за Верховною Радою, до тиску на яку з вимогою не підписувати договір закликали всі промовці.

Володимир СКАЧКО.

ВЛАДА ОБИРАЄ «ДИНАМО»

Футбол

Шановні любителі футболу, наступного четверга на київському стадіоні «Динамо» о 19.00 розпочнеться незвичний поєдинок: команді народних депутатів УРСР протистоятиме колектив Кабінету Міністрів республіки.

Скажемо вам по секрету, що учасники і організатори цієї грандіозної спортивної події планують зробити її благодійницькою, зібрати певні кошти.

Хто ж збирається вийти на чудове смарагдове поле динамівської арени? Почнемо з команди Верховної Ради. Її шеф Борис Воскресенський (йому, до речі, допомагатиме тренер — народний депутат СРСР і УРСР Володимир Яворівський) назвав такий орієнтовний склад: Анатолій Матвієнко, Ігор Борщенко (обидва — Вінницька область), Анатолій Толстоухов, Віктор Пауль, Василь Васильєв, Юрій Хотлубей, Юрій Серебрянников, Віктор Гусєв, Григорій Дашивець (усі — Донецька область), Сергій Куніцин (Кримська АРСР), Іван Заєць, Володимир Шовкошитний (обидва — Київ), Тарас Стецьків, Ігор Деркач (обидва — Львівська область), Володимир Романчук (Запорізька область), Володимир Головач (Луганська область), Борис Марков (Херсонська область), Олександр Гудима (Волинська область), Олександр Кондряков (Севастополь), Володимир Гриньов (Харків).

Звісно, плекає найчестолюбніші наміри й команда Кабінету Міністрів республіки. Її керівник Володимир Даниленко розповів нам ось що:

— І наша команда настроєна серйозно. У її складі здебільшого працівники секретаріату Кабінету Міністрів. Це провідні спеціалісти Вадим Шайдюк, Валерій Пшеничний, Володимир Ударцев, завідуючий відділом Владислав Єрмаков, спеціаліст першої категорії Валерій Кондратенко. Не виключено, що захоче взяти участь у поєдинку й перший віце-прем'єр Костянтин Масик

Для гравців обох команд передбачено багато призів. Зокрема, від постійної комісії Верховної Ради з питань розвитку базових галузей народного господарства її голова Василь Євтухов має вручити гравцям шахтарські ліхтарики. Народний депутат, директор Керчинського зводу імені Войкова Яків Аптер приготував й свої призи.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

МІЛІЦІЯ ОХОРОНЯЄ ПОРЯДОК

Дві телеграми з приводу одного виступу на сесії

ТЕЛЕГРАМА

КИЇВ Верховна Рада УРСР Голові Кравчуку

5 червня ц. р. на засіданні сесії Верховної Ради УРСР при затвердженні на посаду міністра внутрішніх справ тов. Василішина народний депутат Косів сповістив про те, що на кордоні Росії з Україною в Глухівському районі Сумської області делегацію походу останнього шляху Кобзаря працівники міліції зустрічали з кийками. Це твердження не відповідає дійсності. Делегацію зустрічали чотири працівники міліції, в т. ч. начальник відділу охорони громадського порядку УВС області полковник міліції Черномаз М. В., командир окремого батальйону ДПС ДАІ підполковник міліції Білоус О. С. та два працівники ДПС ДАІ для безпеки шляхового руху. Названі працівники міліції прибули до місця зустрічі на двох патрульних автомобілях ДАІ, які забезпечували супроводження колони автобусів учасників походу до Глухова. Ніяких кийків та інших спецзасобів під час зустрічі, а також при проведенні наступних заходів в зв'язку з цим походом у працівників міліції підтримуючих охорону громадського порядку не було. Після завершення заходів автобуси з учасниками походу були супроводжені двома патрульними автомобілями до кордону з Чернігівською областю. Вимагаємо офіційного вибачення народного депутата Косіва, який дав Верховній Раді неправдиву інформацію. 8/162 начальник УВС Сумської області В. С. Сітало — 6.07.91.

ТЕЛЕГРАМА

КИЇВ Верховна Рада України тов. Кравчуку.

Особовий склад органів внутрішніх справ Черкаської області висловлює занепокоєння і обурення з приводу виступу п'ятого червня на сесії Верховної Ради народного депутата УРСР М. В. Косіва, в якому він звинувачує міліцію у тому, що вона припинила вільний доступ до Тарасової могили у Каневі двадцять другого травня цього року та зустріла гостей кийками. Вважаємо політично забарвлений виступ народного депутата є образливим для правоохоронців, котрі виконували рішення місцевих органів Радянської влади, і завдяки їхнім діям не було допущено сутичок між групами людей. Гумові кийки та фізична сила не застосовувались.

Переконані, що подібні необгрунтовані звинувачення, висловлювані з трибуни Верховної Ради, не сприятимуть утвердженню злагоди та громадянського спокою у суспільстві. Просимо вважати цей відгук офіційною відповіддю тим народним депутатам, котрі однобічно і тенденційно витлумачують діяльність міліції при охороні громадського порядку у Каневі. І просимо довести нашу інформацію до відома сесії Верховної Ради та опублікувати у пресі.

Виконуючий обов'язки начальника управління І. А. Кайдаш. Черкаси. 7.06.91.

КОМЕНТАР «ГОЛОСУ УКРАЇНИ». У суспільстві нашому сьогодні відбуваються складні процеси. Зовні вони виливаються у мітингах, демонстраціях, походах. Похід останнім шляхом Кобзаря — святая справа. Але від міліції вимагається у таких і інших випадках те, що й має вимагатися від міліції, — забезпечити дотримання порядку. Бо жоден з народних депутатів не може гарантувати, що при зібранні великих мас народу не знайдеться «витівник», а то й просто провокатор, який вчинить щось неприпустиме. Чи не так?

Тож давайте будемо хоч трохи поважати міліцію. Хоча б за ту нелегку ношу, яка лягла сьогодні на її плечі.

Фото Г. ГОРДІЄНКА.

Реалії

УЖЕ І КРОВ ЛЮДСЬКА ВОДИЦЯ

«Павлів день» — день підвищення цін, який ми цієї весни зустріли без будь-яких сподівань, здається, поп'є ще багато крові з народу. У даному разі мається на увазі донорська кров. Але ж кров людська — не водиця...

У Краматорську з причин того, що закупівельна ціна донорської крові лишилася старою при подорожчанні життя, зростанні інфляції, різко зменшилася кількість донорів. Критична ситуація в Красноармійську і Селидовому. Починають хірурги операцію і прохають своїх же колег: дайте кров! На обід тут, як і раніше, виділяють 1 карбованець 40 копійок. А дотації та пільг немає.

А що ж в обласному центрі? Тут відкрито спеціальний магазин, де донори можуть придбати продуктові дефіцити. Дещо змінилася закупівельна ціна на кров. Ото і все. Для того, щоб змінити ситуацію на краще по всій області, коштів поки немає. Діалог медиків з облрадою з цього приводу скоріше складається на слізний монолог перших.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Донецька область.

О-го-о-о!

А СУДДІ ХТО?

Оригінальний метод національного відродження культивує у своїй роботі Житомирська обласна Рада народних депутатів. Хоч і безуспішно, але вже встигла організувати протягом року кілька акцій проти української національної символіки. Спроба народного суду Корольовського району міста за позовом облвиконкому провести процес з приводу встановлення жовто-блакитного прапора над приміщенням міськради теж нічого не дала. Хто ж доведе справу до кінця?

Григорій ШЕВЧЕНКО,
журналіст.

Житомир.

Трагедія народу

«ЗАГОВОРИЛИ» НІМІ СВІДКИ

Напередодні війни в тюрмах НКВС було закатовано і знищено тисячі невинних громадян. Через 50 років прокуратура Львівської області порушила кримінальну справу за фактом виявлення одного з масових поховань.

Очевидці тих кривавих подій, родичі загиблих, більшість яких була депортована за межі України, багато років говорили про трагедію галичан пошепки. Нині вони діляться спогадами з представниками громадських організацій, зокрема «Меморіалу». До пошуків підключилися правоохоронні органи.

Слідству нелегко було докопатися до істини, і все ж за ініціативою та найактивнішою участю «Меморіалу» докопалися. З результатами розкопок у Дрогобичі, у дворі, де нині розташований один з корпусів педінституту, журналісти ознайомилися на прес-конференції, що відбулася у прокуратурі області.

У Дрогобичі виявлено останки 486 осіб різного віку, зокрема дітей, підлітків, юнаків віком від 16 до 20 років. Як заявив прокурор області Л. Ізосімов, матеріали справи засвідчують, що масові розстріли проводилися здебільшого в період, коли це приміщення використовувалося як внутрішня тюрма НКВС-НКДБ.

Офіційно, на рівні урядової комісії, визначено, що в Дрогобичі скоєно злочин проти людства, а, отже, на катів так званий строк давності не поширюється. Та дарма журналісти й представники громадськості сподівалися почути прізвища злочинців, яких можна було б притягнути до кримінальної відповідальності. Вони є і їх... нема. Відомі прізвища 18 працівників колишнього Дрогобицького УНКВС, які брали участь у арештах, та встановлено місце перебування лише двох з них. Один — важко хворий, інший, колишній слідчий УНКДБ по Дрогобицькій області, заявив, що йому нічого не відомо про розстріли у внутрішній тюрмі. Він особисто не брав участі у розстрілах.

Мабуть, слідчий грав на скрипці або пив каву, поки його колеги виконували тяжку роботу. Крики й зойки жертв заглушували дизельні двигуни, що, як засвідчують очевидці, постійно гуркотіли на подвір'ї тюрми.

Отже, конкретних осіб, винуватих у скоєнні злочину, не виявлено, як було сказано на прес-конференції. В архівах УКДБ по Львівській області, за словами його голови С. Малика, збереглося надто мало відомостей про згаданий період сталінсько-берііївського режиму.

Тож, висловлюючись офіційною мовою, кримінальну справу по факту масових знищень людей у Дрогобичі закрито.

Представники правоохоронних органів та «Меморіалу» не дійшли спільної думки й щодо кваліфікації відкопаних окремо 17 людських черепів.

У дворі колишньої в'язниці по вулиці Замартинівській у Львові активісти «Меморіалу» проводять ще одне розкопування. На дні ями — скелети. Хоч і німі, але промовисті свідки. Знайомий «почерк». Знову сліди катувань, знову кісточки підлітків.

Прокуратура міста порушила кримінальну справу.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Одеси

ЗАЧЕКАЙ, НЕ ТІКАЙ

Хороші робітники повсюдно тікають до кооперативів, на кращу зарплату. Як цьому запобігти? У виробничому об'єднанні «Електронмаш» вирішили впровадити контрактну систему відносин з кваліфікованими кадрами. Зобов'язання високі, але й заробіток — до 2 тисяч карбованців на місяць.

БУДЕ ГАЗ І У НАС!

Одеська область за рівнем газифікації — на останньому місці в республіці. Тому з надією тут зустріли повідомлення, що на шельфі Чорного моря, неподалік острова Зміїного, виявлено великі запаси газу, що залягають неглибоко. Залишається «дрібничка» — налагодити промислове використання тих запасів.

ШЕСТІРКУ ЗАШУХЕРИЛИ

Кримінальну справу, що кваліфікується за 69-ю статтею Карного кодексу республіки («грубий бандитизм»), прийняв нещодавно до розгляду обласний суд. На рахунку добре озброєної банди з шести чоловік — немало розбійних нападів, пограбувань, викрадень автомобілів. А спіймалася шестірка після того, як «обчистила» в Одесі ювелірне ательє. Працівника того ательє вони вивезли аж до Кишинева. Він зумів вирватися. Бандити кинулись у погоню — і були захоплені міліцією.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

...з Чернівців

ОЙ, ВЕРНИСЯ, САГАЙДАЧНИЙ

Пам'ятник славному гетьманові має бути встановлений при в'їзді до Хотинської фортеці з нагоди 370-річчя Хотинської битви. За задумом скульптора В. Гамаля, це буде величина 6-метрова постать.

ЗАПАХЛО СМАЛЕНОЮ ГУМОЮ

Виконком Чернівецької міськради, проаналізувавши «внесок» місцевих підприємств у забруднення навколишнього середовища, затвердив розміри виплат до екологічного фонду. Цукрозавод сплатить понад 82 тисячі карбованців, гумовзуттєвий завод — 79.965.

«РУМУНСЬКА ПАНІ»

Румунки Буковини відновили свою організацію — «Доамнеле ромине», або — «Румунська пані», створену ще 1890 року. Основна мета — милосердна діяльність.

ПІВСОТНІ РУШНИКІВ

Ними було встелено дорогу до святкового столу для «золотої пари» — Івана Сидоровича та Настасії Тодорівни Кузів з села Банилів Вижницького району, де й відбулося золоте весілля.

ДАЧА ВОЖДЯ І ГАМАНЕЦЬ КЛАСИКА

У Новодністровську самодіяльний театр «Молодіжний» поставив п'єсу В. Губарєва «Дача Сталіна». А учні Купської школи Глибоцького району залюбки подивилися казку класика румунської літератури Й. Крянге «Гаманець і два гроші», показану ляльковим театром з Сучави (Румунія).

Юхим ГУСАР.

«
І «В

Якщо хоч... зі столиці У... часу на к... квитків. Кр... автовокзал... до відпр... який ... ляйтеся... Він не зали... му не обов... плачуватися... м з През... ток вам об...

У чому ... що за доб... можна при... на бульвар... така форм... істотно ... трансівц... жирів — а... відок про ... пункту, як... що приход... стійте у ч... дин. Нічого... конця, поч... має.

А на ав...

З

Фехтування ... ти заверши... радянські ... шпажистів ... городи, ... команду Ф...

Художн... на кіянка... шенко — ... світу і кон... Кубок Євр...

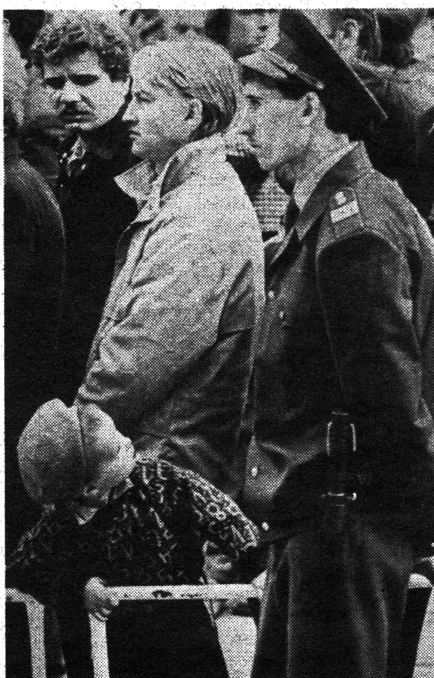
П

Як почу... «чужих» ... мабуть, н... хильників, ... но стежит... манд укра... ліги. І вар... ни гідно з... стіні», яким... стіні». Пр... зуміли ст... паття» — ... кий «Коло... диктував ... рям. У п... чієв відкр... хвилині ... другий м'... хвилин д... двадцятир... гол прест...

Цікава ... велика кіл... рових уд... ли їх не ... тей. Скаж...

ПОРЯДОК

упу на сесії

ЛОСУ ільстві відбу- оцеси. ться у аціях, танням — сзя- міл- таких те, ся від печити ку. Бо депу- нтува- ні ве- не ик», а катор, е- не так? удемо мілі- ни не- лягла ...НКА.

одібні необгрунтовані звинувачення, вислов- Верховної Ради, не сприятимуть утвердженню янського спокою у суспільстві Просимо вважати ою відповідь тим народним депутатам, кот- ецільно вигпумачують діяльність міліції при ого порядку у Каневі. І просимо довести на- відома сесії Верховної Ради та опублікувати

язки начальника управління І. А. Кайдаш.

ють своїх крові На нше, виді- ець 40 ко- та пільг не-

сному цент- спеціальний ори можуть ві дефіци- ся закупі- ров. Ото і

все. Для того, щоб змінити ситуацію на краще по всій області, коштів поки немає.

Діалог медиків з облрадою з цього приводу скоріше скидається на слізний монолог перших.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Донецька область.

Телеграфним рядком з Одеси

ЗАЧЕКАЙ, НЕ ТІКАЙ

Хороші робітники повсюдно тікають до кооперативів, на кращу зарплату. Як цьому запобігти? У виробничому об'єднанні «Електронмаш» вирішили впровадити контрактну систему відносин з кваліфікованими кадрами. Зобов'язання високі, але й заробіток — до 2 тисяч карбованців на місяць.

БУДЕ ГАЗ І У НАС!

Одеська область за рівнем газифікації — на останньому місці в республіці. Тому з надією тут зустріли повідомлення, що на шельфі Чорного моря, неподалік острова Зміїного, виявлено великі запаси газу, що залягають неглибоко. Залишається «дрібничка» — налагодити промислове використання тих запасів.

ШЕСТІРКУ ЗАШУХЕРИЛИ

Кримінальну справу, що кваліфікується за 69-ю статтею Карного кодексу республіки («грубий бандитизм»), прийняв нещодавно до розгляду обласний суд. На рахунку добре озброєної банди з шести чоловік — немало розбійних нападів, пограбувань, викрадень автомобілів. А спіймалася шестірка після того, як «обчистила» в Одесі ювелірне ательє. Працівника того ательє вони вивезли аж до Кишинева. Він зумів вирватися. Бандити кинулись у погоню — і були захоплені міліцією.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

...з Чернівців

ОЙ, ВЕРНИСЯ, САГАЙДАЧНИЙ

Пам'ятник славному гетьманові має бути встановлений при в'їзді до Хотинської фортеці з нагоди 370-річчя Хотинської битви. За задумом скульптора В. Гамаля, це буде величина 6-метрова постать.

ЗАПАХЛО СМАЛЕНОЮ ГУМОЮ

Виконком Чернівецької міськради, проаналізувавши «внесок» місцевих підприємств у забруднення навколишнього середовища, затвердив розміри виплат до екологічного фонду. Цукрозавод сплатить понад 82 тисячі карбованців, гумовзуттєвий завод — 79.965.

«РУМУНСЬКА ПАНІ»

Румунки Буковини відновили свою організацію — «Доамнеле ромине», або — «Румунська пані», створену ще 1890 року. Основна мета — милосердна діяльність.

ПІВСОТНІ РУШНИКІВ

Ними було встелено дорогу до святкового столу для «золотої пари» — Івана Сидоровича та Настасії Тодорівни Кузів з села Банилів Вижницького району, де й відбулося золоте весілля.

ДАЧА ВОЖДЯ І ГАМАНЕЦЬ КЛАСИКА

У Новодністровську самодіяльний театр «Молодіжний» поставив п'єсу В. Губарєва «Дача Сталіна». А учні Купської школи Глибоцького району залюбки подивилися казку класика румунської літератури Й. Кренге «Гаманець і два гроші», показану ляльковим театром з Сучави (Румунія).

Юхим ГУСАР.

ароду

НІМІ СВІДКИ

проводили- період, ко- и викорис- внутрішня ДБ. ні урядо- чено, що злочин отже, на строк дав- ється. Та сти й пред- спо- прізвища можна було криміналь- Вони домі прізви- колиш- го УНКВС, у арештах, сце перебу- з них. Один інший, ко- НКДБ по сті, заявив, не відомо внутрішній се не брав ах. й грав на каву, поки ували тяж- й зойки и дизель- як засвід- постійно ир'і тюрми.

Отже, конкретних осіб, винуватих у скоєнні злочину, не виявлено, як було сказано на прес-конференції. В архівах УКДБ по Львівській області, за словами його голови С. Малика, збереглося надто мало відомостей про згаданий період сталінсько-берійівського режиму.

Тож, висловлюючись офіційною мовою, кримінальну справу по факту масових знищень людей у Дрогобичі закрито.

Представники правоохоронних органів та «Меморіалу» не дійшли спільної думки і щодо кваліфікації відкопаних окремо 17 людських черепів.

У дворі колишньої в'язниці по вулиці Замарстинівській у Львові активісти «Меморіалу» проводять ще одне розкопування. На дні ями — скелети. Хоч і німі, але промовисті свідки. Знайомий «почерк». Знову сліди катувань, знову кісточки підлітків.

Прокуратура міста порушила кримінальну справу.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

Оце по-нашому!

«ЩЕ» НЕМАЄ І «ВЖЕ» НЕ БУДЕ

Якщо хочете кудись поїхати зі столиці України, — не гайте часу на купівлю автобусних квитків. Краще приходьте на автовокзал за десять хвилин до відправлення автобуса, який вас влаштовує, і домовляйтеся самотужки з водієм. Він не залишить вас у біді. Йому не обов'язково навіть розплачуватися п'ятьма відсотками з Президентом, тому квиток вам обійдеться дешевше.

У чому справа? А в тому, що за добу до рейсу квитки можна придбати лише в касах на бульварі Лесі Українки — така форма торгівлі, мабуть, істотно ...гшила ...ю мінтрансівц... не ... пасажирів — адже ніхто не дає довідок про наявність квитків до пункту, який вас цікавить. Так що приходьте, любі клієнти, стійте у черзі п'ять-шість годин. Нічого, що, діставшись віконця, почуєте: квитків ще немає.

А на автовокзалі, де можна (так здається з першого, не дуже обізнаного, погляду) придбати квиток у день відправлення рейсу, його «вже нема». І черги такі ж довжелезні. Тож потикаєшся, помикаєшся —і підеш до водія. У нього навіть крісло вільне в салоні завжди знайдеться. А держава не одержить тих грошей, що мала б...

Що ж, якщо держава, в особі свого ж таки державного відомства — Мінтрансу УРСР, не спромоглася організувати таку, — здається, просту справу, як продаж квитків, — хай банкрутує. Але ні, ніколи цього не буде. Заволають міністерські чиновники про дотацію — їм її й викладуть. Проте наскільки було б простіше — і не за рахунок сплачувачів податків — передати ті автобуси у власність водіїв та не мати клопоту. Даруйте за наївність міркувань.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.
Фото Михайла САЧКА.

Можна й так

ЗАМІСТЬ ПАМ'ЯТНИКА — БІБЛІОТЕКА

З'їхались докупи у нове приміщення усі структурні підрозділи центральної міської бібліотеки для дорослих імені Марка Кропивницького.

Бібліотека ця не нова, ще у 1905 році створена. Отоді хіба лиш і була вона вся під одним дахом. З часом розширилась і довелося у різних куточках міста окремі кімнати, маленькі зали обживати.

— А тепер ось у неї одне, своє приміщення, — розповідає директор бібліотеки Сиверин. — Я б сказала сучасне, адже це перша за останні сімдесят років у нашому місті подібна споруда під книгозбірню. Проект розроблявся індивідуально і спеціально саме під бібліотеку.

Фонд бібліотеки універсальний і нараховує більше ста шестидесяти тисяч книг.

Сьогодні до послуг читачів три зали обслуговування, літературно-музична вітальня, кінолекційний зал, фонотека, палітурня, фотолабораторія.

Інтер'єр оформлено добротно. Сюди хочеться приходити. І це головне.

Вважаю, саме таким має бути увічнення доброї пам'яті талановитих людей, одним з яких і є класик української літератури, видатний актор, режисер і композитор Марко Лукич Кропивницький.

Микола БАРАНОВ.

Миколаїв.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Фехтування. На переможній ноті завершили чемпіонат світу радянські спортсмени. Збірна шпажистів здобула золоті нагороди, подолавши в фіналі команду Франції — 8:6.

Художня гімнастика. Чарівна киянка Олександра Тимошенко — абсолютна чемпіонка світу і континенту — виграла і Кубок Європи в багатоборстві. Всі золоті медалі в індивідуальних видах програми також дісталися українській грації.

Футбол. Позавчора в Москві місцеві команди ЦСКА і «Торпедо» провели фінальний матч розіграшу Кубка СРСР. Перемогли армійці — 3:2 (1:1). Голи забили. Корнеєв (45 і 67 хвилин), Сергеєв (79) — у ЦСКА; Тишков (43. 75) — у «Торпедо».

Чемпіонат СРСР, вища ліга. Відкладений матч 11-го туру. «Дніпро» — «Шахтар» — 3:1 (0:1). У господарів відзначилися: Тищенко (50), Ю. Петров (64), Сон (89): у гостей — І. Петров (41, з 11-метрового). На 71-й хвилині дніпропетровець Шахов не реалізував пенальті.

Чемпіонат світу серед юніорів, Португалія. Чвертьфінали. СРСР — Іспанія — 3:1. У півфіналі 26 червня наші зустрінуться з бразильцями.

ПЕНАЛЬТІ — НЕ ЗАВЖДИ ГОЛ

Футбол

Як почуватимуться лідери на «чужих» полях? Це турбувало, мабуть, не тільки їхніх прихильників, а й усіх, хто уважно стежить за чемпіонатом команд української зони другої ліги. І варто зазначити, що вони гідно зіграли із суперниками, яким допомагали... «рідні стіни». Прикарпатці в Ужгороді зуміли стримати атаки «Закарпаття» — 0:0. А от нікопольський «Колос» у Комунарську диктував свої умови господарям. У першому таймі Топчієв відкрив рахунок, а на 55 хвилині Стародубець забив другий м'яч. Лише за десять хвилин до фінального свистка двадцятирічний Манько провів гол престижу — 1:2.

Цікава деталь минулого туру: велика кількість одинадцятиметрових ударів. Судді призначали їх не тільки у ворота гостей. Скажімо, у Кіровограді футболісти «Полісся» отримали чудову нагоду зрівняти рахунок. Та Стріхарчук не забив пенальті. Житомиряни зрештою програли — 0:1. Гол у господарів забив Рябоконь.

І в Очакові, де «Маяк» приймав одного з лідерів — «Нафтовик» з Охтирки, долю матчу вирішив одинадцятиметровий удар. Новачок, який давно вже не перемагав, одразу кинувся атакувати. На 17 хвилині гості порушили правила у штрафному майданчику, і Бєлан реалізував пенальті.

Два одинадцятиметрових було призначено у матчі «Динамо» — «Автомобіліст». На 82 хвилині «штатний пенальтист» динамівців Миколаєнко легко переграв воротаря сумчан, а через шість хвилин Цисар примусив господарів розпочати з центру. Але цей гол не врятував «Автомобіліста» від поразки, бо ще на 4 хвилині Заяв'язов провів м'яч у ворота гостей — 2:1.

Результати інших матчів: «Дніпро» — «Поділля» — 0:0, «Океан» — «Верес» — 1:2, «Чайка» — «Темп» — 1:0, «Кривбас» — «Стахановець» — 3:0, «Карпати» — «Приладист» — 0:0, «Шахтар» — «Кристал» — 2:2, «Хімік» — «Маяк» (Харків) — 3:1, СКА — «Десна» — 0:2.

У таблиці знову двовладдя: по 32 очка набрали «Прикарпаття» і «Колос», у «Кристалу» — 28 очок, у «Приладиста» — 27, «Нафтовика» — 26, «Закарпаття» — 24.

Василь АНДРУХІВ.

Х... ЦЕ...

18 березня ... 10 класу Київ... школи № 87... перерви вий... двір. Там йом... ножем. Коли... ник, сповіща... наступного ур... ловешка мча... швидкість не ... рогою хлопе...

На випускн... кам Олексія ... зрілості сина ... колись вручал...

Цими днями...

ТРЕТ...

Володимир ... власним зізна... «Україна», нас... ся до земляк... потерпали від... гілізму чи не...

І є в цьок... рична законо... справедливост... він у рідну ... шахтарський ... словами — ... Принесли їх ... поета його ... Луганської о... ки письменн... започатковуєт... сюрнське ч...

ГІ...

Гірники П... гачувального ... дійшли від ... дартів і шаб... трудове супер... девізом: «Ко... ма переводу»...

Усі «курен... пер стали це... гаються тако... тивні резул... програми, пр... чаю Запорозь...

ВЗ...

Погодьтеся, ... Спілки письмо... зустрічати... ком, звичайно... А в чергах — ... поталанило: ... клубу облас... тераторів, по... іменитих майс... у черзі за в...

За нинішньо...

ПО...

25 червня ... — у східній ... ліки подекуди... ліці, грози, в ... східних і захі... град, шквали, ... секунду. Тем...

Черговий п...

Оце по-нашому!

…ЦЕ» НЕМАЄ …КЕ» НЕ БУДЕ

…кудись поїхати …и, — не гайте …о автобусних … приходьте на …есять хвилин …ня автобуса, …вує, і …омов…ки з… …дієм. …вас у біді. Йо…во навіть роз…ьма відсотка…ом, тому кви…ся дешевше. …? А в тому, …рейсу квитки … лише в касах …і Українки — …івлі, мабуть, …а … ю мін… …паса…кто не дає до…сть квитків до … цікавить. Так …любі клієнти, …'ять-шість го… …діставшись ві…квитків ще не… …алі, де можна (так здається з першого, не дуже обізнаного, погляду) придбати квиток у день відправлення рейсу, його «вже нема». І черги такі ж довжелезні. Тож потикаєшся, помикаєшся —і підеш до водія. У нього навіть крісло вільне в салоні завжди знайдеться. А держава не одержить тих грошей, що мала б...

Що ж, якщо держава, в особі свого ж таки державного відомства — Мінтрансу УРСР, не спромоглася організувати таку, — здається, просту справу, як продаж квитків, — хай банкрутує. Але ні, ніколи цього не буде. Заволають міністерські чиновники про дотацію — їм її й викладуть. Проте наскільки було б простіше — і не за рахунок сплачувачів податків — передати ті автобуси у власність водіїв та не мати клопоту. Даруйте за наївність міркувань.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.
Фото Михайла САЧКА.

Можна й так

ЗАМІСТЬ ПАМ'ЯТНИКА — БІБЛІОТЕКА

З'їхались докупи у нове приміщення усі структурні підрозділи центральної міської бібліотеки для дорослих імені Марка Кропивницького.

Бібліотека ця не нова, ще у 1905 році створена. Отоді хіба лиш і була вона вся під одним дахом. З часом розширилась і доводелося у різних куточках міста окремі кімнати, маленькі зали обживати.

— А тепер ось у неї одне, своє приміщення, — розповідає директор бібліотеки Сиверин. — Я б сказала сучасне, адже це перша за останні сімдесят років у нашому місті подібна споруда під книгозбірню. Проект розроблявся індивідуально і спеціально саме під бібліотеку.

Фонд бібліотеки універсальний і нараховує більше ста шестидесяти тисяч книг.

Сьогодні до послуг читачів три зали обслуговування, літературно-музична вітальня, кінолекційний зал, фонотека, палітурня, фотолабораторія.

Інтер'єр оформлено добротно. Сюди хочеться приходити. І це головне.

Вважаю, саме таким має бути увічнення доброї пам'яті талановитих людей, одним з яких і є класик української літератури, видатний актор, режисер і композитор Марко Лукич Кропивницький.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

Знак біди

ХТО ПОЧУЄ ЦЕЙ ПРОТЕСТ

18 березня цього року учень 10 класу Київської середньої школи № 87 під час великої перерви вийшов у шкільний двір. Там йому завдали удару ножем. Коли пролунав дзвоник, сповіщаючи про початок наступного уроку, Олексія Головешка мчала «швидка». Та швидкість не допомогла — дорогою хлопець помер.

На випускному вечорі батькам Олексія вручили атестат зрілості сина — посмертно, як колись вручали нагороди.

Цими днями на фасаді будинку, біля якого загинув хлопець, з'явилася меморіальна дошка. Її було відкрито о 12.30 — саме в цей час обірвалося життя учня. Гроші на пам'ятку зібрали учні школи та їхні батьки — разом з авторами, архітектором Василем Дубровним та скульптором Миколою Олійником, вони хочуть таким чином висловити протест проти хвилі вбивств неповнолітніх, яка котиться столицею України, поглинаючи юні душі. Може, зміниться щось після цього?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Точка на карті

ТРЕТЯ РОТА, РІВНЯЙСЬ!

Володимир Сосюра, за його власним зізнанням, говорячи «Україна», насамперед звертався до земляків з Донбасу, які потерпали від національного нігілізму чи не найбільше.

І є в цьому не лише історична закономірність, а й справедливість, що повернувся він у рідну Третю Роту, в шахтарський Лисичанськ зі словами — «Любіть Україну!» Принесли їх на Батьківщину поета його молодші брати-літератори. Віднині з ініціативи Луганської організації Спілки письменників України тут започатковується традиційне сосюринське читання.

Поезія зраненої душі і сердечного болю, щему кохання і справжнього синівського патріотизму лунала (і віриться, що лунатиме) у центральному сквері Лисичанська. Читали й читатимуть прекрасні вірші луганці і кияни, західняки і східняки, чиє генетичне чуття єдиної родини своєю тонкострунною, щирою лірикою будив великий поет.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

Традиції

ГІРНИКИ — КОЗАКИ

Гірники Полтавського збагачувального комбінату відійшли від застарілих стандартів і шаблонів і почали трудове суперництво під новим девізом: «Козацькому роду нема переводу».

Усі «курені», а ними відтепер стали цехи і відділи, змагаються також за кращі спортивні результати, культурні програми, присвячені 500-річчю Запорозької Січі. Комісію з організації заходів очолив народний депутат УРСР, генеральний директор Полтавського ГЗК Володимир Мартиненко. Який «курінь» переможе, хто особисто виявиться кращим спадкоємцем козачого духу, стане відомо в День металурга.

Олександр ПАЛАНТ.
Комсомольськ.
Полтавська область.

Отакої

ВИБЕРЕМО І ЕФІОПСЬКОГО...

Українські парламентарії дискутують про те, вводити чи не вводити президентство на Україні, а деякі трудові колективи республіки вже встигли вліпнути у вир президентської боротьби, яка вирувала нещодавно в Росії. І що цікаво, навіть не підозрюючи про це.

Якщо йти за логікою, то не за горами передвиборні баталії в Ефіопії. Не виключено, що й африканський вишкіл президентської боротьби комусь буде до вподоби. Хіба нам звикати «надавати інтернаціональну допомогу»?

А тепер по суті. У двадцять третьому номері тижневика «Комерсант» розповідається про роботу штабів претендентів на папаху російського президента.

Так от: один із членів «команди Рижкова» Андрій Силантьєв повідомив кореспондентові тижневика, що двоповерховий респектабельний особняк, у якому працює «команда Рижкова», надав безплатно до їх послуг концерн «Телеком», який займається організацією інформаційних мереж. Цей же концерн (дітище Мінзв'язку СРСР) забезпечив команду факсами, ксероксами, телефонами, машинами.

Ну й що? Звичайно, нічого. Не таке ще бував.

Але це той «Телеком», про який з тривогою говорили з трибуни сесії Верховної Ради УРСР. Саме йому належить 51 відсоток акцій Київського виробничого об'єднання імені С. П. Корольова. Взагалі ж головне підприємство цього об'єднання — завод «Радіоприлад» відраховує в бюджет і концерн «Телеком» 2678 тисяч карбованців. То виходить і ми на Україні якимось чином брали участь у виборах російського президента.

Я, звичайно, далекий від думки, що всі ці гроші, переведені з рахунку київського підприємства на рахунок московського концерну пішли на оплату передвиборної кампанії Миколи Івановича. Боронь Боже! Якщо й використовувалися, то може копійки. Адже таких заводів у «Телекома» більш ніж досить.

Але сам факт — вражаючий. Хтозна, кому завтра концерн виявить свою прихильність... І скільки для цього знадобиться коштів. А коли перетвориться на транс - континентальний концерн? -

Леонід БРОВЧЕНКО,
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Спорт

…ТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

…ереможний но… …мпіонат світу …мени. Збірна …па золоті на…вши в фіналі … — 8:6.

…астика. Чарів…сандра Тимо…тна чемпіонка … — виграла і …багатоборстві.

Всі золоті медалі в індивідуальних видах програми також дісталися українській грації.

Футбол. Позавчора в Москві місцеві команди ЦСКА і «Торпедо» провели фінальний матч розиграшу Кубка СРСР. Перемогли армійці — 3:2 (1:1). Голи забили. Корнєєв (45 і 67 хвилин), Сергєєв (79) — у ЦСКА; Тишков (43. 75) — у «Торпедо».

Чемпіонат СРСР, вища ліга. Відкладений матч 11-го туру. «Дніпро» — «Шахтар» — 3:1 (0:1). У господарів відзначилися: Тищенко (50), Ю. Петров (64), Сон (89): у гостей — І. Петров (41, з 11-метрового). На 71-й хвилині дніпропетровець Шахов не реалізував пенальті.

Чемпіонат світу серед юніорів, Португалія. Чвертьфінали. СРСР — Іспанія — 3:1. У півфіналі 26 червня наші зустрінуться з бразильцями.

…АЛЬТІ — НЕ ЗАВЖДИ ГОЛ

Футбол

…ься лідери на …це турбувало, … їхніх при…іх, хто уваж…мпіонатом ко… зони другої …ачити, що во… із суперника…агали... «рідні …ці в Ужгороді …атаки «Закар…т нікопольсь… Комунарську …ови господа… таймі Топ…нок, а на 55 …убець забив …е за десять …ного свистка …анько провів … 1:2.

…минулого туру: …динадцятимет…аді признача… ворота гос… Кіровограді футболісти «Полісся» отримали чудову нагоду зрівняти рахунок. Та Стріхарчук не забив пенальті. Житомиряни зрештою програли — 0:1. Гол у господарів забив Рябоконь.

І в Очакові, де «Маяк» приймав одного з лідерів — «Нафтовик» з Охтирки, долю матчу вирішив одинадцятиметровий удар. Новачок, який давно вже не перемагав, одразу кинувся атакувати. На 17 хвилині гості порушили правила у штрафному майданчику, і Бєлан реалізував пенальті.

Два одинадцятиметрових було призначено у матчі «Динамо» — «Автомобіліст». На 82 хвилині «штатний пенальтист» динамівців Миколаєнко легко переграв воротаря сумчан, а через шість хвилин Цисар примусив господарів розпочати з центру. Але цей гол не врятував «Автомобіліста» від поразки, бо ще на 4 хвилині Зав'ялов провів м'яч у ворота гостей — 2:1.

Результати інших матчів: «Дніпро» — «Поділля» — 0:0, «Океан» — «Верес» — 1:2, «Чайка» — «Темп» — 1:0, «Кривбас» — «Стахановець» — 3:0, «Карпати» — «Приладист» — 0:0, «Шахтар» — «Кристал» — 2:2, «Хімік» — «Маяк» (Харків) — 3:1, СКА — «Десна» — 0:2.

У таблиці знову двовладдя: по 32 очка набрали «Прикарпаття» і «Колос», у «Кристалу» — 28 очок, у «Приладиста» — 27, «Нафтовика» — 26, «Закарпаття» — 24.

Василь АНДРУХІВ.

Навколомистецькі новини

ВЗУЛИ ПИСЬМЕННИКІВ

Погодьтеся, нечасто членів Спілки письменників доводиться зустрічати вкупі (за винятком, звичайно, різних форумів). А в чергах — і поготів. Мені поталанило: заглянувши до клубу обласної організації літераторів, побачив майже всіх іменитих майстрів пера краю... у черзі за взуттям.

За нинішнього тотального дефіциту Закарпатська філія СПУ спільно з обласним взуттєвим виробничим об'єднанням вирішили взути письменників безпосередньо у їх штабі. Не ходити ж бо відомим людям босими.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Ужгород.

ПОГОДА

25 червня по Україні, 26-го — у східній половині республіки подекуди короткочасні дощі, грози, в окремих районах східних і західних областей град, шквали, 17—22 метри на секунду. Температура вдень 22—28, у східних областях подекуди 30—33, вночі 12—18 градусів. Вітер змінних напрямків, 2—7 метрів на секунду.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликий короткочасний дощ, гроза. Вітер змінних напрямків, 2—7 метрів на секунду. Температура 24—26 градусів.

Черговий по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 441-88-26.

ЗАКОН Є, А ВОДИ НЕМАЄ

Закон і механізм його реалізації: очевидно, доки між цими поняттями буде в реальному житті існувати розрив, ми марно сподіватимемося на позитивні зрушення в галузі економіки і суспільно-політичному житті. Верховна Рада України попри всі проблеми і стреси, які виникають навколо її діяльності, творить закони різного характеру і гатунку. Здавалося б, тим самим визначається наріжний камінь стабілізації загальнореспубліканських процесів. Однак у повсякденному бутті цього ми не відчуваємо. Складається враження, що закони існують самі по собі, а суспільство рухається своїми шляхами. І все ж у майбутньому, хочемо ми того чи ні, саме закони повинні лягти в основу взаємовідносин між людьми, господарських, республіканських зв'язків, міжреспубліканських і міжнародних контактів. До цього ми неминуче прийдемо, якщо хочемо збудувати цивілізоване демократичне суспільство. Багато в чому успішне досягнення мети залежить від роботи Рад усіх рівнів. У свою чергу основою їх діяльності повинен стати Закон про місцеві Ради і місцеве самоврядування. Повинен, але ще не став. Чому? Над цим розмірковують голова Ради народних депутатів міста Дніпрорудний Микола Єременко, голова Василівської районної Ради Петро Носко, заступник голови Запорізької облради Вячеслав Похвальський.

Місто Дніпрорудний виникло в зв'язку з відкриттям і розробкою потужних покладів залізної руди. І, як часто це буває, першим і головним завданням стало видавати на-гора експортну продукцію. Тому не дивно, що новообраній Раді залишилась у спадок низка гострих невідкладних проблем. Серед пріоритетних Микола Єременко назвав забезпечення міста питною водою, теплом, газифікацію.

— Власне, над вирішенням цих проблем і працювала Рада. Звичайно, тимчасові заходи ми вжили і якось виплутуємося поки що. Але для нормального життя потрібні кардинальні зміни в усьому господарстві міста. Дивна річ: Дніпрорудний стоїть на березі Каховського водосховища, а води немає. Повз нас проходять магістральні газопроводи, а ми завозимо газ дідівським способом. Поруч працює атомна електростанція, а два мікрорайони міста фактично без опалення. Здавалося б, без труднощів можна владнати справу. Та то тільки здається. Адже ми не мали, та й поки що не маємо можливості в усій повноті розпоряджатися всіма наявними ресурсами.

Стаття 5. Фінансово-економічну базу місцевого самоврядування становлять:

природні ресурси (земля, її надра, води, ліси, рослинний і тваринний світ), розпорядження якими відповідно до законів Української РСР здійснюється сільськими, селищними і міськими Радами народних депутатів;

З моєї точки зору Закон хороший, але він не діє. Ми сьогодні єдине в Запорізькій області місто районного підпорядкування, яке намагається самостійно формувати власний бюджет. Зіткнулися з протидією певних керівників районних відділів, зокрема відділу фінансів Василівського райвиконкому. Чомусь там не розуміють, що сьогодні треба починати працювати за новим Законом. В ньому чітко визначено базовий рівень місцевих Рад, які й повинні розв'язувати комплекс проблем в межах своєї компетенції. Складається парадоксальна ситуація, коли всі чекають, що має бути ще кимось виданий дозвіл на право користування Законом. Тоді навіщо Верховна Рада УРСР приймала відповідні рішення? Хіба в республіці є ще вища законодавча влада? Чи, може, чиновники місцевого значення бояться втратити свої керівні позиції?

Стаття 12. Місцеві Ради народних депутатів у межах своєї компетенції самостійно розробляють, затверджують і виконують бюджети відповідних територій в інтересах населення. Втручання вищестоящих органів у процес розроблення, затвердження і виконання місцевих бюджетів не допускається.

Я не хотів би, щоб нас звинувачували в «самостійництві» (таке вже ми чули). Хоча нічого поганого в тому, що свої проблеми ми не перекладаємо на чужі плечі, а вирішуємо самостійно, не бачу. Ну, скажіть, хто краще знає, що треба робити в першу чергу, які для цього потрібні кошти, матеріальні витрати, людські сили, ми чи десь у районі, області?

З другого боку, ми не збираємося замикатись, а свідомо йдемо на об'єднання з метою використання ресурсів в певних напрямах. Наприклад, газифікація міста. Якщо звалити все на місто, то це буде дорого й неякісно. Тому наша Рада пропонує створити потужний трест на рівні області. Всі зацікавлені сторони можуть внести відповідні кошти для організації його роботи. А потім планово провести газифікацію сіл і міст, які цього потребують. Отже, ми за збалансоване поєднання інтересів на всіх рівнях. Якщо нам краще і вигідніше самостійно розв'язати проблему водопостачання, то ми це робимо і практично вже досягли мети. Дозволу ні від кого не чекаємо.

Ми ніякою мірою не збираємося ламати існуючі зв'язки. Порушити все — це просто. А от зберегти, розвинути, без втрат рухатися вперед — завдання непросте. Наприклад, наші підприємства одержують допоміжні матеріали з кількох республік. Тепер же ритм поставок порушено, а це лихоманить не лише окремі трудові колективи, а й усе місто. Адже згідно з Законом про місцеві Ради народних депутатів і місцеве самоврядування саме з відрахування від прибутку підприємств формується бюджет місцевих Рад. Ясна річ, збиткова економіка однозначно веде до зубожіння Рад, а відтак і до зниження рівня життя населення. І ще одне — пора покінчити з двозалежністю у порядку відрахування коштів у бюджет Ради. Частина підприємств, які розташовані на території міста, мають свої штаб-квартири в області або районі, тому податок з прибутку йде у ті Ради. Але ж вони користуються нашими землями, водою, їхні робітники живуть у нашому місті. То де ж логіка? Хто ж буде дбати і про людей, і про природу, та й за чий рахунок? Думаю, тут треба вирішувати однозначно: всі установи і підприємства, що на території Ради, повинні відраховувати кошти до бюджету цієї Ради.

Ця проблема хвилює і народних депутатів Верховної Ради УРСР. Нині готується ряд доповнень і змін до Закону про місцеві Ради та місцеве самоврядування. Передбачається, зокрема, ввести норму відрахування у місцеві бюджети з усіх підприємств.

Мене дивує той факт, що, з одного боку, частина місцевих Рад за інерцією живе за старими нормами і порядками, як і завжди, дивиться «на гору» і чекає вказівок та подачок. З другого боку, верхні ешелони влад не дають можливості активним, дійовим Радам працювати згідно із Законом. Чиняться всілякі перепони: від елементарного затягування питання до заборони. Я їздив кілька разів до обласної Ради, просив відкрити «зелену» вулицю Закону. Нарешті нам дозволили як виняток і експеримент діяти на підставі рішень Верховної Ради УРСР. Уявляєте! Експеримент?! Тоді що, вся діяльність Верховної Ради України теж експеримент? Чи, може, дуже вже комусь хочеться, щоб місцеві Ради так і залишилися безвладними?

Звичайно, ці запитання до певної міри риторичні. І час уже народним депутатам місцевих Рад реалізовувати свої права.

В наступному номері пропонуємо ознайомитись з думками голови Василівської райради Запорізької області П. Носка щодо проблем реалізації «Закону про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування».

Анатолій ГОРЛОВ,
перший заступник головного редактора.

Економіка

ДО ПРИВАТИЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ ВЛАСНІ ГРОШІ

У Києві завершила роботу міжнародна науково-практична конференція, завданням якої було визначити коло питань, які маємо вирішити, приступивши до створення власних національних грошей України та роздержавлення і приватизації власності. До організації її спричинилися Рада колегій Народного Руху України, Українська Наукова Асоціація, Асоціація Демократичних Рад України, народні депутати УРСР, Гарвардський Університет (США), Центр міжнародного менеджменту (США), Київський політехнічний інститут, в стінах якого і відбулася конференція, та ряд інших організацій.

Склад учасників був досить представницьким. Зарубіжних спеціалістів представляли директор Центру міжнародного менеджменту професор Річард Шрайвер, президент консультаційної фірми (США) професор Джуніос Пік, віце-президент Нью-Йоркської фондової біржі Ярослав Кристальський, професор економіки інституту Шіллера (Німеччина) Карл-Міхаель Вітт, доктор філософії з економічних наук Осип Мороз (США), консультант конгресу США Катя Чумаченко. Загалом, за чотири дні роботи було прочитано й обговорено близько ста наукових доповідей, в яких висвітлювалися різні аспекти питань, пов'язаних із запровадженням національних грошей, роздержавленням та приватизацією власності.

Попри всю полярність та різноманітність думок, більшість учасників конференції погодилися з тим, що вже сьогодні потрібно починати створювати свою грошову одиницю й банківську систему та на перших порах забезпечити українським грошам хоча б внутрішню конвертованість. Концепції, за якими висувалися ідеї впровадження «харчових» та паралельних грошей, визнані неефективними, оскільки за два-три роки їх поглине сильніша валюта, в даному разі карбованець. Пов'язуючи з власними грошима приватизацію власності, науковці наголошували, що до того часу, поки українські гроші не матимуть повної вартості, не слід проводити великомасштабну приватизацію, бо виграти матимемо з цього дуже мізерну.

Після тривалої дискусії про те, за яким методом приватизувати власність — продавати, роздавати чи застосовувати комбінований метод, більшість схильна була зупинитися на останньому варіанті. Наприклад, стосовно приватизації житла, конференція погодилася з тим, що деяку кількість житлоплощі потрібно передати у власність громадян безплатно, а ту, що перевищує визначений метраж, власник має викуповувати за ринковою ціною. При цьому наголошувалось, що дво-, трикімнатні квартири, в яких мешкає переважна більшість населення, мають передаватися саме безплатно.

Багато уваги конференція приділила питанню створення фінансового ринку.

Вирішено розпочати підготовку до наступної конференції з питань впровадження власних національних грошей, роздержавлення та приватизації власності, щоб на основі вже відпрацьованих концепцій розробити грунтовний механізм впровадження реформ, аби не ставити над українським народом ще одного експерименту.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

ЗНАЙШЛИ ОСНОВУ ДЛЯ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

Точка зору

Чотири дні конференції були напруженими і плідними. Про них розповідає народний депутат УРСР, голова підкомісії Верховної Ради УРСР з питань реформи організаційних структур управління, голова Ради колегій Народного Руху України Іван ЗАЄЦЬ.

— Що визначило таке представництво з-за кордону! Можливо, це люди, які пов'язують свій майбутній бізнес з Україною?

— Ці люди просто здивовані тим потенціалом, який має Україна, і тією ізоляцією у світі, яка теж характерна для нашої республіки. Її просто не знають. Ці люди зрозуміли й усвідомили майбутні роль і місце України в міжнародній системі розподілу праці, а наші сьогоднішні органи влади й управління не використовують ту інтелектуальну допомогу, яку вони можуть подати.

— Чим займалася конференція, на вашу думку!

— Два дні розглядала на пленарних засіданнях головні підходи і принципи роздержавлення й приватизації, запровадження власної валюти. Третій день працювала в секціях у цих же напрямах, четвертого дня підводили на «круглому столі» і прес-конференції підсумки. Обговорили політичні передумови необхідних для „України економічних процесів. Головні з них — незалежність України, необхідність політичними засобами окреслити економічний простір, запровадити власне громадянство, свою правову систему, митницю, розділити союзну власність. Учасникам конференції було запропоновано дві концепції роздержавлення й приватизації, і вони вже стирали «гострі кути» й узгоджували тези. На основі цієї роботи Рух підготує вже єдину концепцію і подасть її до парламенту у вигляді законодавчої ініціативи.

А головний підсумок конференції в тому, що вона змогла зібрати представників різних поглядів для вирішення спільних проблем, відкрила багато нових людей.

— Тобто з'явилася не тільки ідея, а й конкретні її виконавці!

— Саме так. І нові люди знайшлися як серед офіційної, так і серед опозиційної науки. Ця конференція яскраво засвідчила, що сьогодні можна зібрати зацікавлених людей з різними поглядами, іти до громадянської злагоди тільки на засадах незалежності України, демократизації всіх галузей життя, переходу до ринкової економіки, в основі якої лежить приватна власність. Це — консенсус на рівні громадянського суспільства, чого не можна сказати про основні політичні сили республіки.

Вів бесіду
Володимир СКАНЯ.

ПРО КУБУ, І НЕ ТІЛЬКИ

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ ДРУГА

НАШ радянський соціалізм показав світові надто багато своїх вад. Жахливі злочини проти власного народу й чиновницьке головотяпство знаменують його шлях. Таким чином була колосально скомпрометована притягальна сила ідей соціальної справедливості. А останнім часом під акомпанемент бурхливих суперечок, політичних пристрастей економіка взагалі відкочується назад.

Ми з подивом відкрили для себе, що ідеї соціальної захищеності людини краще втілені не в нас, а в розвинених капіталістичних країнах. Зауважимо, тільки в розвинених.

Але є й інший соціалізм. Чим він відрізняється від нашого? В першу чергу, на нашу думку, своєю чесністю, порядністю. Там не існує привілеїв для так званої номенклатури. Ті ж самі госпіталі — для всіх. Ніяких спецклінік, ніяких спецмагазинів чи спецжитла. Є кілька магазинів для іноземців — заради валюти, яка так потрібна усьому суспільству. Такої, вибачте, дурної колективізації, яку проводив СРСР, на Кубі не було. І ми про це теж розповімо.

— Так, говорили нам і кубинські керівники, і робітники, і інженери, ми самі обрали свій шлях. При цьому багато хто із співрозмовників давав зрозуміти таке. Цілком можливо, що соціалістичний табір розвалився тому, що ви експортували соціалістичні ідеї у сталінському розумінні разом з перемогою у другій світовій війні. І ідеї ці не прижилися. Але ми, кубинці, ми самі виборювали свою свободу. І проливали за неї свою кров протягом усього XX століття. Виривалися з колоніальних пут Іспанії, боролися з диктаторськими режимами, зі своїм становищем дешевого й розпусного будинку відпочинку для США. Це все були наші прагнення, а не хтось принесені до нас. І ми, кубинці, самі розберемося у своїх проблемах, не треба нам ні сталінського соціалізму, ні такої перебудови, як у вас. Єдине, що нам потрібно, це взаємовигідне співробітництво з різними країнами, незалежно від їх устрою. І щоб нам не заважали жити так, як нам хочеться.

Так можна коротко підсумувати численні розмови з кубинцями. І ще. З образою кубинці говорять, що їх зображають у світі ледь не останніми сталіністами. А це ж — брехня.

Спробуємо й ми довести, що то — брехня. Куба дійсно відкрита для співробітництва з усіма країнами. На заваді цьому стоїть тільки одна сила — Сполучені Штати Америки, яким, до речі, Куба нічим не загрожує. Це ми намагалися використати Кубу як загрозу США під самою їх брюшиною. Певно, ця обставина дуже тішила чиїсь імперські амбіції. А тепер ми, в особі союзного уряду, ту ж саму Кубу допомагаємо посадити на економічну мілину.

Але Куба шукає власні шляхи виходу з кризи. Вироблені на острові медикаменти, вакцини, медичні препарати та устаткування знаходять попит у світі. В тому числі й у розвинених країнах.

(Продовження. Початок дивіться у номері 120 «Голосу України»).

ДЛЯ ДОВІДКИ: пріоритетним напрямом кубинської науки стала біотехнологія, яка забезпечує Кубі великі валютні надходження. Тільки вакцини проти менінгіту типу В, розробленої вперше в світі фахівцями з гаванського Центру генетичної інженерії та біотехнології, бразильці недавно закупили аж на 200 мільйонів доларів. Сьогодні в центрі виробляється 168 різноманітних вакцин та генів з терапевтичними якостями, з них 20 — виключно методами генетичної інженерії. Зокрема, завдяки їм була створена протопіковa мазь «ЕХВ», що дала чудові результати під час лікування жертв залізничної катастрофи у Башкирії. Причому майже весь її запас кубинці подарували Радянському Союзові. Крім того, на Кубі вже виробляється 25 видів модерного обладнання для медицини й промисловості. Одним з них є ультрамікроаналітична система (скорочено — СУМА), створена спеціалістами з Центру імунних досліджень. Цей комп'ютеризований прилад за лічені секунди виявляє у крові віруси багатьох хвороб, вроджені захворювання щитовидної залози та ускладнення плоду під час початкової стадії вагітності.

Скажіть, а хіба нам на Україні завадило б мати десятки й сотні установок СУМА? На кожній з них можна обстежувати за рік сотні тисяч людей, чітко знати про зміни в їх здоров'ї, про вплив Чорнобиля. А для цього взяти в людини лише кілька крапель крові. Або таке: завдяки цій же установці кубинські медики точно говорять вагітній жінці, чи буде її майбутня дитина здоровою фізично й розумово. Причому говорять тоді, коли жінка має час прийняти рішення щодо припинення вагітності. Невже нам, особливо після тричі проклятого Чорнобиля, не потрібні і така апаратура, і такий фаховий рівень кубинських лікарів, який би вони передали нашим? Та вкрай все це нам потрібно. До того ж називаємо лише дещо з досягнень кубинських медиків.

А для нас, для України, все впирається знову ж таки в суверенітет. Валюти в українського уряду — кіт наплакав. Уся вона старим перевіреним вірнопідданським шляхом прямує з України до Москви. Навіть та валюта, яку залишають іноземці в готелях Києва й інших міст, акуратно пересилається в розпорядження союзного уряду. Та коли ж це скінчиться, Господи? Коли ж ми будемо не данину платити як завойовані данники стародавніх часів, а будемо-таки членами рівноправного Союзу, рівноправної співдружності, за що й проголосував наш народ на референдумі? При всій повазі до нашого прем'єра хочеться, щоб його уряд діяв рішучіше в інтересах України.

ТА ПРОДОВЖИМО розмову про те, що становить для нас інтерес на Кубі. Про медичну апаратуру та ліки вже сказано. До речі, ми могли б лікувати там значно більшу кількість наших дітей і дорослих. Для цього треба тільки забезпечувати наших людей на Кубі нашими ж продуктами харчування. Кубинці все віддають за «спасибі», але треба й межу знати. Крім того, у нас є свої традиційні продукти, яких Куба не виробляє.

Кубинці сьогодні будують і вже ввели в дію кілька спільних з іспанцями, мексиканцями туристичних підприємств. Могли б і більше. Але як тільки в США дізнаються, що якась фірма хоче мати справу з кубинцями, тут же шукають, як перекрити кисень. І якщо та фірма має якісь інтереси і в Сполучених Штатах, будьте певні — натиснуть і перекриють шлях до співробітництва з Кубою.

ДЛЯ ДОВІДКИ: коли у 1989 році відома іспанська фірма «Табакалера» вирішила спільно з кубинцями побудувати туристичний комплекс на 16 тисяч кімнат, американське міністерство фінансів відразу занесло її до своїх «чорних списків», заборонивши здійснювати торгові операції на території США. Іспанці, підрахувавши можливі збитки, вибачилися перед Кубою, але контракт розірвали.

Американська демократія, яку аж до нестями іноді вихваляють і деякі журналісти, і деякі народні депутати, ця демократія, в якій справді є чимало привабливих рис, закінчується там, де робиться щось таке, що не відповідає американським уявленням про життя чи американським інтересам. Згадайте Гренаду, події 1983 року. Не сподобалась поведінка Гренади, і американська авіадесантна дивізія встановила там те, що влаштувало американський уряд. Або ось події ближчого часу. Збройний напад на Панаму, арешт генерала Нор'єги, звинувачення його у причетності до торгівлі наркотиками. Але минуло вже ого скільки часу, а про судовий процес над Нор'єгою щось не чути. Чому? У вас це не викликає сумнівів? Чи, може, все ще йде збирання доказів проти того генерала? Але тоді це й зовсім цікава практика: спочатку напад на країну, арешт її лідера, а потім уже збирання доказів проти нього. І це теж демократія? Чи має бути інша оцінка подібним діям? Кубинці сприймають такі речі особливо гостро, бо все те відбувається поруч з ними.

Та й за цих умов знаходяться на Заході фірми, які мають справу з Кубою. Спільні підприємства діють в галузі туризму. А також у галузі охорони здоров'я й туризму (так звана програма «Туризм і здоров'я»). Це коли іноземці лікуються в госпіталях Куби, одержують тут хірургічну й іншу медичну допомогу, а потім ще поселяються у підготовлених до цього готелях, де є медичний персонал, на реабілітаційний період і в міру зміцнення здоров'я знайомляться з країною. Це — ще один із засобів, яким Куба у ці скрутні часи заробляє валюту. Наших громадян, як ми розповідали, це не стосується. Нашим допомога такого ж класу подається безкоштовно.

КУБИНЦІ сьогодні будують чимало туристичних комплексів. І роблять це прекрасно. Ми те бачили на власні очі на одному з кращих пляжів світу — Барадеро. Чудові котеджі, збудовані в старі часи, поповнюються ще кращими сучасними, не схожими один на одного, вишукано простими всередині й комфортабельними. Це теж — і заради валюти, і заради того, щоб показати світові: кубинське суспільство — відкрите, приїздіть, відпочивайте, придивляйтеся і робіть власні висновки. Вам нудно вечорами без американських та європейських бойовиків і комедій? Нема проблем. Кубинське телебачення «крутить» їх щовечора, а іноді й по кілька за вечір, аж ніяк не боячись пропаганди капіталістичного способу життя.

Як би деякі сили не прагнули ізолювати Кубу, а це таки не вдасться. І про те свідчать не лише перші спільні підприємства. В один з вечорів господарі повели нас до знаменитого кабаре «Тропікана». І коли відома кубинська співачка Омара Портуондо почала вітати гостей, то серед них виявилися і німці, і італійці, і венесуельці, і мексиканці, і бразильці. І туристи, і ділові люди. Куба — яскрава частина латиноамериканської культури, і цим вона теж цікава й неповторна.

Один наш колега назвав кубинський соціалізм романтичним. Можливо. Але ці романтики як взялися з минулого року корчувати корупцію, то взялися по-справжньому. Винні в корупції одержали і вищі міри покарання, і великі строки ув'язнення. Як правило, це керівники, що вирішили гріти руки на народній владі. Засуджено понад шістсот таких осіб — від генералів, міністрів, до директорів підприємств та інших. У нас Андропов стільки встиг — добряче налякав, а далі все затихло. Всі інші чесні, порядні, ніякої корупції? Нехай кубинці й романтики, але їх ставлення до того, що вони роблять, що будують, чесне. У них немає того, що було (а чи тільки було?) у нас: масам говорилися правильні фрази, а за спиною у тих мас ретельно дбалося про привілеї, про благополуччя власне, власних сімей, дітей, та так, щоб онукам і правнукам, а бажано й усім іншим родичам вистачило на безтурботне життя. Чи не так?

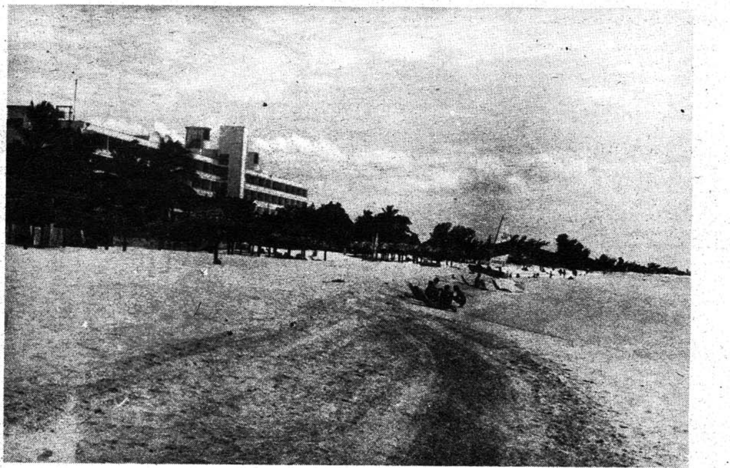
Хай вони й романтики. Але згадаймо: людина, на відміну від деяких чотириногих, має дивитися, вибачте, не лише в корито, а іноді підводити голову, щоб бачити зоряне небо.

Тож продовжимо розповідь про Кубу в наступній кореспонденції.

(Далі буде).

Ігор ГРУШКО.
Сергій ПРАВДЕНКО.

На фото: туристичний комплекс у Барадеро.

ГІРШЕ НЕ БУДЕ?

Шановна редакціє! Протягом багатьох років наші газети вихваляли успіхи, досягнуті нікарагуанським народом за час правління сандіністського режиму. Потім з'ясувалося, що тримався він на ін'єкціях допомоги з боку зарубіжних «братів по класу» і на перших же справді демократичних виборах з тріском провалився. Відтоді повідомлень з Нікарагуа стало значно менше. Чи не могли б ви, бодай коротко, змалювати нинішню ситуацію в цій країні, яка ще недавно вважалася одним з «форпостів соціалізму» в Латинській Америці?

Д. ПРЯДКО.

Житомир.

Діалог з читачем

СТАНОВИЩЕ, в якому нині перебуває Нікарагуа, не можна назвати легким. Життя країни, починаючи з лютого 1990 року, коли сандіністи програли на виборах, кращим не стало. Урядові Віолети Чаморро в спадщину від попередників залишилась знекровлена війною країна, яку, до того ж, б'є пропасниця старих і нових соціальних болячок. Колишні вороги, на перший погляд, зосередили свої зусилля на нормалізації становища: сьогодні в апараті влади представлені фактично всі політичні і впливові громадські організації.

Втім, це — формально. На ділі ж, хоча загальний баланс сил приблизно рівний, проте президентська влада слабка. Донья Віолета перемогла на виборах, але реального впливу в країні поки що досягти не може. Для того, щоб забезпечити програмі національного примирення підтримку сандіністів, які стоять в опозиції, вона залишила за ними контроль над армією, поліцією і органами державної безпеки. Цей політичний маневр хоча й залучив колишніх правителів країни до сфери її політики, але з часом може підточити авторитет президента. У свою чергу, керівництво колишніх контрас вже встигло належно оцінити, наскільки принадне життя державних чиновників...

Програма національного примирення, з такими зусиллями створена Віолетою Чаморро, може кожної хвилини лопнути, як мильна булька. На це є поважні причини. Серед них — масове невдоволення економічною ситуацією, спричиненою громадянською війною, люта ненависть колишніх контрас (а їх — десятки тисяч) до генерала Умберто Ортеги, брата колишнього президента Даніеля Ортеги (шефа збройних сил сандіністів), продовження неприхованої ворожнечі (в лютому перед готелем «Інтерконтиненталь» був убитий один з лідерів контрас Енріке Бермудес; цей терористичний акт ускладнив становище в країні).

Президентові Віолеті Чаморро залишилось не тільки розколоте війною суспільство, але й зруйноване господарство країни. Даніель Ортега «передав» своїй наступниці гіперінфляцію, безробіття і 11 мільярдів доларів зовнішнього боргу. Всю провину за економічну катастрофу сандіністи переклали на запроваджене США торгове ембарго і десятирічну війну. Але нема куди правди діти: значну роль в зубожінні країни відіграли також безгосподарність і корупція. (Навіть лідери сандіністів визнають, що поразка на виборах була для них «найліпшим кінцем їхнього правління»).

«Ми не мали змоги розробити ніякої надзвичайної програми, бо в нас не було грошей для таких програм», — виголошує сьогоднішній лідер сандіністської партії Луіс Карріон. Проте й поворот до капіталізму не приніс країні бажаного благоденства. США обіцяли вигідні позики, але з 541 мільйона доларів поки що надійшли 207 мільйонів. Уряд, докладаючи відчайдушних зусиль для стабілізації економіки, скасував старі гроші, оголосивши офіційною валютою країни «золоту» кордобу і збільшивши роздрібні ціни на 400 відсотків.

Сандіністські профспілки обурені, але й їхнім лідерам зрозуміло, що приборкати інфляцію неможливо без радикальних заходів. Щоб якось поліпшити таке складне становище, уряд передбачив захист найбідніших верств населення: запроваджує тверді ціни на найважливіші продукти та товари першої потреби.

За час свого правління Віолеті Чаморро не вдалося нагодувати та одягнути всіх. Життя нікарагуанців не поліпшилося, але найважливіше те, що воно перестало погіршуватися з кожним днем.

Лариса СИСАК.

Експрес-новини

Учора вночі в центрі Афін стався вибух. Як повідомила поліція, в результаті терористичного акту поранено 5 поліцейських, а також великою мірою постраждали навколишні будівлі. Вибухівка, за твердженням поліції, була захована під лавою неподалік від Афінського політехнічного інституту. У скоєнні злочину підозрюється терористичне угруповання «17 листопада».

* * *

У Ханої розпочав свою роботу VII з'їзд комуністів В'єтнаму. Генсек партії Вань Лінь повідомив, що залишить свій пост у зв'язку з погіршенням стану здоров'я.

* * *

Під час вуличних сутичок у французькому місті Норбонн поранено 14 поліцейських і декілька юнаків — вихідців з Алжиру.

* * *

Керівники Європейського співтовариства заявили, що не визнають Декларації про суверенітет Словенії та Хорватії, якщо вони будуть прийняті в односторонньому порядку. При цьому наголошено, що усі проблеми щодо незалежності цих республік повинні вирішуватися шляхом внутрішніх переговорів.

* * *

У Таїланді розпочався вирішальний раунд переговорів між трьома камбоджійськими угрупованнями та урядом Камбоджі. Передбачається, що сторони досягнуть згоди, незважаючи на ряд незначних спірних питань.

* * *

Учора власті КНДР передали американському представникові прах одинадцяти військовослужбовців США, які загинули в 50-х роках під час війни в Кореї. Ця акція свідчить про поліпшення стосунків між КНДР і США, що простежується в останніх повідомленнях інформаційних агентств. Американський сенатор Сміт, який брав участь у цій гуманній акції, висловив вдячність корейському керівництву.

Інформ-шоу

П'ЯТЬ «ЗАРПЛАТ» ДЛЯ ЕКС-ПРЕМ'ЄРА

Кабінет міністрів Великобританії ухвалив рішення про додаткове виділення близько 30 тисяч фунтів стерлінгів на рік для колишнього прем'єра країни М. Тетчер. Ця сума призначена на витрати, пов'язані з її громадською діяльністю як колишнього глави уряду і лідера партії (утримання апарату співробітників, приміщення, оплата листування, поїздок тощо).

Крім того, Тетчер одержує пенсію в розмірі 25 тисяч фунтів стерлінгів, а як член парламенту — ще й депутатську зарплату (29 тисяч), кошти на утримання свого секретаріату (27тисяч). Плюс персональний автомобіль, шофер, охорона. І все це — знову-таки за рахунок державної скарбниці. Ну а щодо інших джерел доходів екс-прем'єрів (гонорари за лекції, фамільне майно, публікація мемуарів, тощо), то це вважається суто приватною справою державних діячів, які вийшли у відставку, і ніяк не впливає на те, що саме вони мають одержувати від держави.

ЧИ ДИВИТИМЕМОСЯ МИ БАРСЕЛОНСЬКУ ОЛІМПІАДУ?

Столиця Олімпійських ігор-92 Барселона будує нові спортивні об'єкти справді олімпійськими темпами. Оргкомітет спортивного свята гарантує закінчення останніх робіт в березні 1992 року.

Головні олімпійські зони практично знаходяться в кордонах міста і зв'язані між собою зручними лініями метро. В одній з цих зон — Поблe-Ноу — будується Олімпійське село. Воно розраховане на 15 тисяч чоловік (з яких спортсменів — 10 тисяч), тобто, за замовленням МОК, може вмістити на 10 відсотків більше людей, ніж Сеульське. До речі, недавно Виконком МОК ухвалив рішення про те, що надалі загальна кількість учасників Олімпіад (спортсменів, тренерів, офіційних осіб) не повинна перевищувати 15 тисяч — через те, що керувати Іграми стає все важче.

Щодо гостей Барселони, то вони житимуть у чотири- п'ятикімнатних квартирах з усіма зручностями, в середньому по вісім чоловік. Серйозно пробляється й система гарантування їхньої безпеки.

Але одна проблема вже сьогодні бентежить багатьох людей: це надмірно великі тарифи на користування каналами зв'язку, телевізійними послугами. Враховуючи економічне становище в СРСР, чи можна сподіватися, що телевізійна трансляція не стане надмірно дорогою втіхою для нас?

БЕГЕМОТ — ЦЕ ЯК ВЕЛИКИЙ СОБАКА

Стояти на шляху бегемота — справа небезпечна, в чому пересвідчився південноафриканець Ентоні Бейм. Він став жертвою гіпопотама, який, очевидно, відчув небезпеку від людини, що стояла на «його» стежці. Недовго думаючи, він укусив Ентоні, після чого зник в річкових хвилях. Невдалого «любителя тварин» привезли до лікарні в тяжкому стані. А керівництво заповідника, де сталася ця драма, розпочало слідство. Справа в тому, що Ентоні — вже друга жертва річкових гігантів за останній час. Тому треба з'ясувати, чи не один і той самий бегемот винен в обох випадках.

Погляд

ОВОЧЕВА ЛАВКА — ЦЕ СЦЕНА ДЛЯ ДВОХ

В Йорданії, як і на всьому арабському Сході, для покупця і продавця головним є не тільки результат торгівлі, а й сам її процес. Тому, скажімо, власник лавки, де є що вибрати з овочів і фруктів, може навіть влаштувати невеличкий спектакль, щиро вітаючи покупця, енергійно вихваляючи товари, благаючи купити ще й якусь приправу, або хоча б просто пляшку мінеральної води. Для того ж, хто завітав до такого міні-магазину, головне не «розтанути» перед рекламою, а теж енергійно торгуватися збиваючи ціни. Це — звичай. І хто його не дотримується, вважається нудною й нецікавою людиною. Бо спілкування, хоч і в такий спосіб, — над усе.

Фото ТАРС.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Відповідальний секретар Віталій Суддя.
Черговий редактор — Людмила Баранкевич.
Автор макета, змінний секретар — Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Віктор Процун, Наталія Позняк.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03151211.